

Prædiken Søndag Septuagesima

Matt. 20, 1-16

Selvom det vil være kendt stof for de fleste, er vi nødt til at gå nogle vers tilbage i det forudgående kapitel af Matthæusevangeliet for at forstå, hvad Jesus vil med sin lignelse om arbejderne i vingården

Der kom en gang mand til Jesus og spurgte, hvad der skulle til for at opnå evigt liv. Jesus svarede, at han skulle give, hvad han ejede til de fattige. Det kunne han ikke. Jesus sukkede over, hvor svært det er for en rig at komme ind i Guds rige, man sagde samtidig at mens det er umuligt for mennesker at frelse sig selv, er alt muligt for Gud. Peter spørger, hvilken belønning han og de andre disciple skal have for at have forladt alt for at følge Jesus. Jesus svarer, at de skal være fyrster over Israel og have alt, de har mistet 100 dobbelt igen, men, siger han, mange af de første skal blive de sidste og mange af de sidste de første. Det minder unægtelig meget om slutordene i evangeliet, vi lige har hørt: sådan skal de sidste blive de første og de første de sidste. Og dermed bliver lignelsen også det endegyldige svar dels på Peters spørgsmål, dels, tror jeg, også på den rige unge mands spørgsmål, som på en ejendommelig måde spejler hinanden: hvad særligt skal jeg gøre for at få evigt liv? Hvil-

ken belønning får jeg for det særlige, jeg har gjort?

Normalt siger vi, selvom vi ikke altid mener det, at der kun findes gode spørgsmål. Og normalt taler vi om rigtige eller forkerte svar. Men som svar på den unge mands og Peters spørgsmål siger lignelsen: spørgsmålene er forkerte!

Vi er så vant til en logik, der siger, at det særlige fortjener noget særligt, at vi slet ikke kan gøre os fri af den. Den særligt dygtige musiker får særligt lange klapsalver. Den særligt dygtige sælger får særlig stor bonus. Den særligt dygtige bilist betaler særligt lav præmie. Og vi lovpriser den konkurrence, der avles af den særlige fremhævelse af det særlige. Hvem vil ikke gerne være særligt god, når det er særligt fint at være det. Men konkurrencen, der stiger op i berømmelsens klare lys, kaster en skygge af misundelse, skuffelse, nid og nag og had. En skygge ingen af os kan sige os fri af, når netop vores særlige indsats overtrumfes af andres særlige indsats. Vi ved godt, at det er forkert og uværdigt, i alt fald når vi har fået det at vide tit nok, men alligevel kommer den snigende, misundelsens gustengule orm, den ene gang efter den anden. Ja, så indgro-

Redaktion

Sognepræst
Margrethe Dahlerup Koch
Høbrovej 3
6980 Tim
mdk@km.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk

et er forventningen om, at det særlige fortjener noget særligt, at når fremhævelsen af den særlige indsats udebliver, så gribes vi af retfærdig harme. Og det er jo det, der sker i lignelsen om vingården. De der har arbejdet hele dagen får den aftalte, ordinære dagløn. Men i forhold til dem, der kun har arbejdet en time, synes de selv, at den ordinære dagsindsats er noget særligt, og derfor vil de også have noget særligt for deres indsats. Det er så elementært, at det er banalt. I folkekirken er der netop indført en præmiering af præsters særlige indsats, og da det - sikkert til opmuntring for dovne præster - bliver offentliggjort, hvem der har fået sådanne præmier, sidder alle vi, der ikke har fået nogen præmie, nu og skumler i det skjulte over, om de kolleger, der har fået, nu også virkelig har gjort særligt meget mere end os andre. Sådan er småligheden så banal.

Forventningen om den særlige belønning for den særlige indsats modsvarer af forventningen om den særlige straf for den særlige infamitet. Det går igen i den evindeligt tilbagevendende diskussion om, hvorvidt der findes et hinsidigt helvede som straffested for de særligt onde eller ej. Det er, som om himlen blegner lidt, hvis den ikke modsvarer af sin kontrast: pinestedet for de virkelig onde.

Men nu er vi i kirke. Og i kirken handler det hverken om menneskers særlige kvaliteter eller om menneskers særlige nedrigheder. I kirken handler det om Guds godhed.

Gud er god. Derfor kan han ikke bære, at nogen skal ædes op af misundelsens gustne orm. Derfor, tror jeg, kan Gud heller ikke bære, at nogen skal lide og vånede sig i evig-

heder, uanset hvor meget ondt de har forvoldt. For Gud er god, og han vil ikke lade sin godhed inficere af bare den mindste skygge af ondt. Så Gud strør ud med rund hånd af liv og lys og luft og fuglesang. Men så sker det, at nogle får mere af det hele og andre mindre. Nogle lever længe og problemløst, andre rammes af ulykker og sygdom og tidlig død. Og vi vil på en eller anden måde gerne kunne stille et regnskab op, der viser en rimelig balance mellem debet og kredit i den guddommelige økonomi. Ja, der er folk, der mister troen på, at der overhovedet er en Gud, på grund af det håbløse rod, der tilsyneladende er i den guddommelige kassebog.

Gud er ikke kasseimester. Gud er god. Gud giver liv, lys, jord og tid. Og for at vi skal begribe, at alt hvad vi er og kan og gør, ikke er vort eget, men noget Gud forlener os med, så blev han selv menneske på jorden. Ikke bare sådan et lykke-menneske for hvem alt går godt, men egentlig et rigtigt ulykkes-menneske, for hvem alt gik så skidt, at han blev regnet som en terroristisk fornægter af alle gode værdier og spyttet ud af den velbjærgede menneskeheds mund. Hvem var det, der spyttede ham ud? Det var dem, der havde deres på det tørre (eller skulle jeg hellere sige ”os”). Os der har arbejdet vore 12 timer og fortjent ro i sjælen, livslang pension og evigt liv. Fordi han havde den frækhed at påstå, at Gud er god. Ikke bare mod de ordentlige og vellykkede. Men mod alle. Også mod de mislykkede. Også mod dem der kuldsejler så efter-trykkeligt, at de rejser til Syrien, bliver skøre i hovedet og kommer hjem og anretter forfærdelige ting. Gud er

god, og han elsker os alle, ikke bare os, der kan lide hinanden, men også dem, vi overhovedet ikke under nogen omstændigheder kan fordrage.

Og da Gud havde levet sit menneskeliv og var kommet så galt afsted med det, som man kan komme, så løftede han en flig for os alle for, hvad det er, han har for med os. Han vil, at vi alle skal være lykkelige. Han vil, at vi alle skal leve. Ikke bare nogle år, men evigt. Ikke bare nogle af os, men os alle.

Jamen hvad så med forskellene mellem os, spørger vi. Hvad med de gode og de onde? Hvad med de heldige og uheldige? Hvad med de raske og syge?

Ja, man kan jo ikke lade være at gøre sig sine tanker om det. Jeg tænker, at Gud måske slet ikke er færdig. Jeg tænker, Gud har skabt en virkelighed midt i intetheden, og at intetheden stadig river og flår i den virkelighed, Gud har skabt. Men jeg tænker også, at Gud holder ud og bliver ved. At han kæmper mod intetheden dag og nat. At han er helt der ude, hvor døden flår i livet og prøver at knuse og udslutte det. At Gud er hos sine skabninger, så længe der overhovedet er liv, og at han ikke under sig rist eller ro, før han har taget hver eneste skabning, døden har revet fra ham, tilbage igen.

Så glem alt om løn eller straf. Det er overhovedet ikke det, det handler om. Det handler om liv eller død. Men først og sidst handler alt om, at Gud er god. Amen.

Jakob Fløe Nielsen
Rødding-Lem-Lihme-Vejby

Salmer:
4, 47, 12, 414, 477, 10